

31.01.2021

Keraamisten laattojen puhdistus- ja hoito-ohjeet

Seinä-, lattia- ja julkisivulaattojen puhdistussuositukset

1. KERAAMISTEN LAATTOJEN PERUSOMINAISUUDET

Markkinatutkimukset, koestustulokset sekä käytännön kokemus ovat osoittaneet, että keraamisilla laatoilla on muihin päällystemateriaaleihin nähden erinomaiset tuoteominaisuudet. Ennen kaikkea kestävä kauneus sekä hoidon helppous ovat oleellisia käyttöarvoja. Kaikki lasitetut ja lasittamattomat laatat valmistetaan pintaominaisuuksiltaan puhdistuksen kannalta helppohoitoisiksi. Keraamiset laatat kestävät happoja, alkaleja sekä liuotainaineita. Tämän vuoksi lähes kaikki kaupallisesti myytävät puhdistusaineet soveltuvat laattapintojen puhdistukseen. Poikkeuksena on fluorivetyhappo, joka vaurioittaa keraamista laattaa ja erikoisesti lasitettua pintaa. Tämän vuoksi fluorihappoa tai sen johdannaisia sisältäviä puhdistusaineita ei saa käyttää keraamisten laattojen puhdistukseen.

2. MITEN PUHDISTUS SUORITETAAN OIKEIN?

Vielä tänäänkin on voimassa vanha totuus: likaa, jota ei tuoda sisään, ei tarvitse poistaa. Sisäänkäynnin yhteydessä olevat jalkojen puhdistusritilät sekä kuramatot edesauttavat pintojen puhdistusten helppoutta ja keraamisten laattapintojen kauneuden pysyvyyttä. Jotta voidaan varmistua sopivasta puhdistustavasta, on tärkeää tietää lian laatu sekä likaisuusaste. Vielä ei valitettavasti ole kehitetty puhdistusainetta, joka tehoaisi kaikissa tapauksissa liasta riippumatta.

Puhdistuksessa on noudatettava seuraavia periaatteita:

1. Puhdistusaineen on annettava vaikuttaa riittävän kauan, jotta lika saataisiin irti.
2. Puhdistusta edesautetaan mekaanisella harjauksella tai pyyhkimällä. Puhdistettaessa lasitettuja, etenkin karhealasilteisiä laattapintoja, on hankaamista edistäviä ainesosia sisältävien hankaustyynyjen ja harjojen käyttöä vältettävä.
3. Lika, joka irtoaa pinnalta, pitää poistaa huolellisesti esim. puhdistusliinalla. Lika voidaan pestä pois, mikäli tilassa on lattiakaivo. Se voidaan myös imuroida pois. Jos irronnutta likaa ei poisteta huolellisesti, se levittyy pinnalle ja lopputulos on epätydyttävä.

31.01.2021

3. PUHDISTUSVAIHTOEHDOT JA -JAKSOT

3.1 Alkupuhdistus

Ensimmäinen puhdistus tehdään välittömästi laatoitustyön jälkeen. Irtonaiset aineet poistetaan lakaisemalla, jonka jälkeen suoritetaan puhdistus neutraalilla tai alkalisella puhdistusliuoksella. Yksityistalouksien tilat Puhdistus happamilla tai alkalisilla tuotteilla. Sementtijäänteet Hydraulisesti kovettuvien kiinnitys- ja saumausaineiden jäänteet voidaan poistaa keraamisilta pinnoilta kemiallisesti ainoastaan happamilla puhdistusaineilla. Happamat pesuaineet ovat syövyttäviä. Siksi on vältettävä ihokosketusta sekä varottava vaatteiden kanssa kosketuksiin joutumista. On käytettävä aina kumikäsineitä ja seurattava ainevalmistajan käyttö- ja turvallisuusohjeita.

Tärkeää!

Jokainen keraaminen laatoituspinta koostuu laatoista ja saumoista. Aggressiivinen, hapan puhdistusaine reagoi sementtipohjaisen sauman kanssa. Tämän vuoksi laatoitus pitää kastella siten, että saumat ”kyllästyvät” vedellä. Happaman puhdistusainekäsittelyn jälkeen pinta pitää huuhdella perusteellisesti.

3.2 Säännöllinen puhdistus

Säännöllinen puhdistus on mutkatonta ja se tehdään kohteittain erilaisin aikajaksoin riippuen kulloisestakin likaantumisasteesta sekä käyttötavasta. Puhdistus tehdään säännöllisesti viikoittain, päivittäin tai jopa useaan kertaan päivässä varsinkin sellaisissa tiloissa, joiden pintoja käytetään erittäin paljon. Puhdistukseen riittää yleensä lämmin vesi, johon on lisätty puhdistukseen soveltuvaa yleispuhdistusainetta. Yhdistetty puhdistus ja hoitokäsittely ei ole tarpeellista säännöllisesti toistettuna. Päinvastoin pinnat voivat pidemmän päälle muuttua tahmeiksi öljyjen ja synteettisten pinnoitteiden seurauksena.

3.3 Peruspuhdistus/lian poisto

Peruspuhdistus tarkoittaa määrävälein tapahtuvaa tehopuhdistusta, jonka tarkoituksena on puhdistaa erityisesti lasittamattomat klinkkeripinnat sekä liukastumisen estävillä lasitteilla varustetut klinkkeripinnat erilaisista lioista. Peruspuhdistusaineeksi soveltuu alkalinen puhdistusaine. Mikäli kyseessä on lasittamaton klinkkeripinta, puhdistustyötä voidaan edesauttaa mekaanisesti, käyttäen ohjeiden mukaisesti hankauspulveria.

31.01.2021

4 ASENNUKSEN/SAUMAUKSEN JÄLKEEN

Keraamisen laattapinnan karheudesta riippuen laattojen pinnoille jää enemmän ja vähemmän näkyvä sementtiliimakerros. Tämä kerros sitoo likaa ja on siivousta ja hoitoa vaikeuttava tekijä. Uusi laatoituspinta onkin tämän vuoksi puhdistettava perusteellisesti muutaman päivän kuluttua laatoituksesta happamalla puhdistusaineella. Ennen kuin lattia tai muu puhdistettava laatoitus käsitellään happamalla aineella, on se kasteltava ja annettava veden imeytyä saumoihin.

4.1 Pinttyneen lian poisto

Öljytahrojen, rasvojen jne. poistamiseen laatoituspinnoilta käytetään tehopuhdistusaineena alkalista puhdistusainetta.

4.2 Keittiöt ja saniteetitilat

Vedessä oleva kalkki jättää kuivuessaan rumat kuivumisjäljet. Myös ihon erittämät rasvat sekä saippuajäämät tekevät laatoituspinnat likaisiksi. Harmaanvalkoinen likakerrostuma muodostuu suihkun alle, kylpyammeiden seinämiin ja ympärille, kiinnikkeiden ja armatuuriin juurille jne. Erikoispuhdistusaineella voi puhdistaa likakerrostumat vaivatta. Muutama pisara ainetta kostealle sienipinnalle riittää puhdistamaan likakertymän. Huuhtelu puhtaalla vedellä saa pinnan kliinisen puhtaaksi ja kiiltämään. Laatoitus pitää kastella ennen happamalla käsittelyä. Keittiön laatoitusten vaaleat saumat tummuvat helposti rasvasta ja muusta liasta. Saumat voidaan puhdistaa puhdistusaineella. Saumat on helppo pitää puhtaana, jos ne käsitellään saumojen suojausaineella, joka estää lian tunkeutumisen saumaan.

4.3 Keraamiset laatat sisätiloissa

Lasitetuilla laatoilla tehty lattia on helppo puhdistaa, koska lasitettu pinta on täysin tiivis. Puhdas, hohtava pinta saadaan, kun puhdistusveteen lisätään keraamisten laattapintojen pesuun soveltuvaa yleispesuainetta. Lasittamattomiin laattoihin lika tarttuu helpommin pinnan karheudesta johtuen. Tästä syystä pinnan puhdistamiseen täytyy käyttää pesuaineiden lisäksi myös mekaanista voimaa, jotta lika saadaan laatasta kunnolla irti. Julkisten tilojen lattioissa käytetään yhä enemmän tiiviitä kuivapuristustekniikalla valmistettuja ns. porcellanato-laattoja. Nämä kovaan kulutukseen tarkoitettujen keraamisten laattojen tuoteominaisuuksiltaan erittäin tiiviitä ja helppohoitoisia. Jotta tällaiset pinnat olisivat käytössä parhaimmillaan, pitää huomioida oikeanlainen puhdistus- ja hoitokäsittely. Säännöllinen kosteapyyhinta yhdistettynä

31.01.2021

puhdistus- ja hoitokäsittelyaineisiin sekä kerrostumia muodostavien (akrylaatteja ja vahoja sisältävien) aineiden välttäminen, on erittäin tärkeää.

4.4 Lasittamattomat keraamiset laatat ulkotiloissa

Ulkolaatoitusten puhdistamiseen riittää useimmiten harjaus ja kostealla pyyhkiminen. Talven jälkeen, jolloin pinnoilla voi olla ilmansaasteista rasvaa, nokea jne. voimakkaampi puhdistusaine voi olla tarpeen.

5. ERILAISTEN LAATTAPINTOJEN PUHDISTUS

Pukkila Oy Ab tarjoaa laajan valikoiman lasitettuja, lasittamattomia ja liukastumisen estäviä laattasarjoja. Nämä tuotteet on kehitetty erityisesti kaupallisiin, teollisiin ja julkisiin tiloihin sekä ”paljasjalkakäyttöön” märkätiloissa, kuten uima-allastiloissa, suihkutiloissa, saunatiloissa ja vastaavissa. Lattiapinta voi olla sileä tai erilaisilla tavoilla karheitettu tai profiloitu (kokokuvaopintainen), riippuen käyttötarkoituksesta. Esimerkkejä tällaisista erikoistuoteratkaisuista ovat Pukkilan Karheat Color-klinkkerit. Näissä tuotteissa on ns. mikrokarhea lasitepinta.

5.1 Liukastumisen estävät keraamiset laattapinnat

”Non-slip” -keraamiset lattiapinnat vaativat teollisuuspuhdistustavan. Normaalisti tällaiset pinnat puhdistetaan käyttäen koneellista harjapesua, korkeapainepesua tai höyrypesua. Puhdistustavoista johtuen, suosittelemme tällaisten pintojen saumausaineeksi haponkestävää sauma-ainetta esim. epoksisauama-ainetta. Epoksisauama-aine on myös huomattavasti kestävämpi mekaanista kuormitusta vastaan kuin sementtipohjainen sauma-aine. Kotitalouksien karhealasilteisten laattojen puhdistukseen on erillinen ohje. Hankaavia ainesosia sisältävien puhdistuslaikkojen tai harjojen käyttö on kielletty, koska ne eivät kerää likaa vaan hiovat pintaa ja levittävät lian. Jos alun perin karheaksi tarkoitettua pintaa hiotaan tällaisilla apuvälineillä sileäksi, liukastumisenesto huononee. Erityisen tärkeää liukastumisen estävillä pinnoilla on, että irrotettu lika poistetaan huolellisesti imuroimalla, vesihuutelulla tai muulla tarkoitukseen sopivalla tavalla. Muussa tapauksessa saippua- ja puhdistusainejäänteet tekevät lattiasta liukkaan. Hoitoaineet, jotka muodostavat laattapinnalle kalvon, heikentävät laatan liukastumisenesto-ominaisuuksia. Märkätilojen puhdistuksessa käytettävät aineet on käsitelty kohdassa Keittiöt ja saniteetitilat. Uima-allastilojen pinnat vaativat happaman peruspuhdistuksen määrätyn väliajoin kalkkisaostumien yms. lian poistamiseksi.

31.01.2021

5.2 Keraamiset julkisivut

Julkisivun valmistumisen jälkeisen puhdistuksen tapahduttua pitää julkisivun olla puhdas pintaliasta esim. silikonista. Vuosienkin päästä keraaminen julkisivu säilyttää alkuperäisen ilmeensä, jos sitä hoidetaan uudenaikaisilla laitteilla kuten höyrupesurilla ja korkeapainepesurilla. Lasittamattomat keraamiset julkisivuosat voidaan suojata (impregnoida) sokkelikorkeuteen (n. 3m) likaantumista ja spray-värejä vastaan.

5.3 Erikoislasitteiset (seleeni, kulta jne.) koristelaatat

Nämä laatat on tarkoitettu seinälaatoituksiin. Teknisistä syistä näiden tuotteiden hapon- ja alkalinkestävyys on rajoittunut määrättyjen koristevärien suhteessa. Tämän vuoksi kemiallisesti aggressiivisten puhdistusaineiden, happamien sementtijäänteiden poistoaineiden tai vastaavien käyttö on kielletty. Lisäksi hankausjauheiden, kovien hankaustyynyjen yms. käyttöä pitää välttää.

6 YLEISIMPIEN LIKAKERTYMIEN POISTAMINEN

6.1 Kalkkijäänteet ja ruoste

Tässä tapauksessa käytetään samanlaisia happamia puhdistusaineita kuin sementtifilmin poistamisessa. Jos laatoituksessa on sementtipohjaiset saumat, pitää saumat kyllästää vedellä ja työstössä on noudatettava suojaustoimenpiteitä, joita syövyttävän aineen käyttö edellyttää.

6.2 Terva ja bitumi, maalipisarat ja -jäänteet, liikuntasaumajäänteet ja synteettisten aineiden jäänteet

Tämäntyyppisten likakertymien poistamiseen soveltuvat parhaiten orgaaniset liuotteet kuten dieselöljy, asetoni ja ns. syövytyspastat. Liotettua likaa ei saa pyyhkiä saumojen yli. Orgaanisten liuotteiden narkoottisten vaikutusten vuoksi käyttötilat täytyy olla hyvin tuuletetut. **Varoitus!** Tämäntyyppiset liuotteet ovat helposti palavia ja herkästi syttyviä.

6.3 Epoksijäänteet

Voidaan poistaa vain erikoisaineella (Metyleenikloridi, esim. hyytelömäinen Nitromors).

31.01.2021

6.4 Öljy, rasva ja vaha

Lasitetuilta pinnoilta tämäntyyppinen lika on helppo poistaa. Koska lasitetun keraamisen laatan pinta on tiivis, tällainen lika ei voi tunkeutua laattaan eikä kerrostua pintaan. Tällaisen lian poistaminen lasittamattoman laatan pinnalta on mahdollista, jos sitä ei ole jätetty liian pitkäksi aikaa pinnalle vaikuttamaan. Puhdistustarkoitukseen soveltuu erikoisliuotteet ja korkea-alkaliset puhdistusaineet. Määrättyjen mekaanisesti vaikuttavien hankausjauheiden käyttö on myös mahdollista.

7 KERAAMISTEN LAATOITUSTEN SUOJAUS

Suojaus- ja hoitokäsittely tehdään laatoituspinnoille tarkoituksena helpottaa puhdistustyötä ja antaa pinnoille ulkonäöllisesti huoliteltu ilme. Hoitoaineet ovat pääsääntöisesti ns. uusien laatoituspintojen ”ensikäsitelyaineita”. Hoitokäsittelyaineen ominaisuuksista riippuen käsittely joko uusitaan tai pintaa suositellaan hoidettavaksi saman tuotesarjan puhdistus- ja hoitokäsittelyaineella.

Tapauksissa, joissa kokemuksen mukaan pinnoille voi tulla värillisiä liuoksia, öljyä, rasvaa, vaha yms. edellä mainitun kaltaista likaa, suositellaan lasittamattomille keraamisille laattapinnoille suojauskäsittelyä. Pinta käsitellään impregnointiaineella välittömästi alkupuhdistuksen jälkeen. Käsiteltävän pinnan tulee olla puhdas ja kuiva. Impregnointi estää lian sekä värjäävien ainehiukkasten tunkeutumisen laattaan. Impregnointi säilyttää lasittamattoman keraamisen laatan ulkonäön sitä muuttamatta. Hoitoaineet eivät voi tunkeutua jo käsiteltyyn laattaan, kuten lasitettuihin laattoihin, vaan kerrostuu laattapinnalle. Kerrostunut aine heikentää liukastumisenesto- ja puhdistusominaisuuksia.